

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Euran kunta

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Kari Kankaanranta
- Nimike: Kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: kari.kankaanranta@aura.fi
- Puhelinnumero: 0444224020

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa:

600000 euroa

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Euran kunta ei ole saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024. Viimeksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on saatu vuonna 2019.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Euran valtuusto hyväksyi Euran kunnan talousarvion vuodelle 2024 kokouksessaan 13.11.2023. Talousarvio oli noin 1,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Samassa kokouksessa valtuusto myös nosti veroprosentin 8,4 prosentista 9,0 prosenttiin. Veronkorotuksenkaan myötä tulot eivät riittäneet menoihin. Talousarvion taloussuunnitelmaosiossa kuvattiin vuosien 2025-2028 ennustetta. Vuotuinen

alijäämä on vuonna 2025 yli miljoona euroa ja vuonna 2028 jo yli 4 miljoonaan euroon, jos nykyinen palvelutuotanto ja verotustaso säilyvät ennallaan.

Euran kunnan vuoden 2024 tilinpäätös oli 620 tuhatta euroa alijääminen ja koko kuntakonsernin noin miljoona euroa alijäämäinen. Talousarvio vuodelle 2025 on laadittu 785 tuhatta euroa alijäämäiseksi ja syksyn tuoreimpien ennusteiden mukaan vuoden 2025 alijäämä painuisi yli miljoonaan euroa. Euran kunnan konsernitaseessa oli vuoden 2024 tilinpäätöksessä ylijäämää 434 000 euroa ja vuoden 2025 tilinpäätöksessä tämä olisi ennusteiden mukaan kääntymässä alijäämäiseksi. Kunnan veroprosentti on korotettu jo vuodelle 2025 9,4 prosenttiin.

Keskeisimpinä ajureina heikolle taloustilanteelle ja ennusteille ovat julkisen talouden tila yleisesti (sota Euroopassa, inflaatio, korot ym.), hyvinvointialueuudistus (valtionosuuksien leikkautuminen) ja väestörakenteen kehitys (väkiluvun lasku ja erityisesti lasten määrän voimakas lasku, eli valtionosuuksien merkittävä leikkaantuminen).

Hyvinvointialueuudistuksen osalta on lisäksi todettava, että Euran kunta on investoinut viime vuosina kohtuu merkittävästi sote-kiinteistöihin ja nämä ovat hyvässä kunnossa. Uudistuksen myötä velkataakka investoinneista jäi kuitenkin kuntiin.

2. Vaikka päällimmäiset ajurit heikolle taloustilanteelle ovat suhteellisen yleiset, on Eurassa koettu myös poikkeuksellisia rakenteellisia muutoksia, joiden hallinnasta kunta on vastannut pääosin yksin, ilman valtion erityistä tukea, lukuun ottamatta vuonna 2019 saatua harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

Euran kunnan taloudellisten vaikeuksien taustalla on mittakaavassaan poikkeuksellisen merkittävien teollisten työpaikkojen väheneminen. HK Scanin lopetti tehtaansa Eurassa ja viimeiset työt loppuivat vuonna 2018. Parhaimmillaan HK Scanilla oli Eurassa töissä 500 työntekijää. Toinen merkittävä menetys 2018 oli Å&R Cartonin siirtäessä teollisen toimintansa pois Eurasta, joka lopetti työt noin 50 henkilöltä.

Edellä mainittujen lisäksi Amcor Flexibles lopetti tehtaansa keväällä 2020 Eurassa ja kunnasta väheni noin sata työpaikkaa.

Muutaman vuoden seurantajakson jälkeen voidaan nyt todeta, että kyseisten yritysten tiloihin ei ole saatu korvaavaa toimintaa läheskään siinä määrin, mitä näissä oli aiemmin – erityisesti työpaikkojen muodossa. HK Scanin kiinteistöön on tullut uutta elintarviketeollisuutta (muun muassa HK on itse investoinut toimintaansa Eurassa), mutta työpaikkojen määrä on huomattavasti aiempaa pienempi. Cartonin ja Amcorin laajoihin tehdastiloihin on sijoittunut vuokralle Suomen Puolustusvoimat, mutta kiinteistökokonaisuus toimii pääosin kunnan tietojen mukaan varastona.

Työpaikkojen määrän merkittävä väheneminen on poikkeuksellista ja tällä on välitön vaikutus asukasmäärän kehitykseen ja verotuloihin.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Euran kunnan työpaikkaomavaraisuus aste on kehittynyt seuraavasti:

2015	106,9
2016	107,8
2017	99,6
2018	91,3
2019	88,7
2020	84,4
2021	84,8
2022	85,4

Pitkänaikavälin tarkastelu osoittaa, että työpaikkaomavaraisuuden kehitys on ollut poikkeuksellinen.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Euran kunta ei ole saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2023.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 18.12.2023 nimetä vakauttamistyöryhmän valmistelemaan kunnan talouden ja toiminnan vakauttamisohjelmaa siten, että ohjelma on valtuuston käsiteltävänä viimeistään 30.9.2024.

Keväällä 2024 laadittiin vakauttamistyöryhmän loppuraportti, joka käsiteltiin kesäkuussa 2024 kunnanhallituksessa ja edelleen syyskuussa valtuustossa. Valtuusto hyväksyi sen talousarviota ohjaavana. Raportin mukaisia toimenpiteitä toimeenpantiin vuonna 2024 ja edelleen vuoden 2025 talousarvioon, mutta nämä eivät ole riittäneet kääntämään taloutta positiiviseksi.

Vakauttamistyöryhmän asettama tavoite työlleen

Vakauttamistyöryhmä asetti vuoden alussa euromääräiseen tavoitteen, kuinka paljon toimintaa tulisi vakauttaa silloisessa toimintaympäristössä ja silloisiin ennusteisiin nojaten. Työskentelyn vahva periaate oli, että toimintaan ei ole tarkoituksenmukaista kohdistaa niin sanottua äkkijarrutusta, vaan suunnitella pidemmälle aikavälille kestävät toimenpiteet. Asetetun tavoitteen mukaan toimintaa tulisi vakauttaa vuosina 2025-2027 vuosittain noin 1,5 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 4,5 miljoonaa euroa. Kunnan taseeseen kertynyt maltillinen reilu 4 miljoonan euron ylijäämä antoi tilanteen hallinnalle kevyen puskurin, mutta iso osa tästä kuluu jo vuoden 2024 alijäämän kattamiseen ja edelleen vuoden 2025 arvioidun alijäämän kattamiseen.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Loppuraportti ja vakauttamistoimet ryhmiteltiin seuraavasti:

- Tilikausilla 2024-2025 toteutettavat toimet, jotka voidaan toteuttaa osana operatiivista arkea lautakuntien ja virkajohdon toimesta sekä osana talousarvion laadintaa ja täytäntöönpanoa

Näiden toimeenpano on jo käynnistetty ja toimintaa saadaan vakautettua osittain jo vuonna 2024 ja edelleen 2025, mutta ei lähellekään riittävästi.

- Kiinteistöjen luopumissuunnitelma

Kiinteistöjen luopumissuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa keväällä 2024 ja tällä voidaan saavuttaa noin 150 - 200 tuhannen euron vaikutus. Toimeenpano on käynnistetty.

- Sivistyspalveluiden palveluverkko

Vakauttamistyöryhmän työskentelyssä merkittävimmän painopisteen sai sivistyspalveluiden palveluverkkosuunnitelman mallintaminen ja vaikutukset. Vakauttamistyöryhmälle laskettiin viranhaltijoiden toimesta varhaiskasvatus- ja kouluverkon supistamisen vaikutuksia. Jos palveluverkko säilytetään nykyisellään, voi kustannukset olla noin 900 000 euroa vähemmän vuoteen 2030 mennessä nykykustannustasoon verraten. Kustannustason muutos aiheutuu lapsimäärän vähentymisestä ja tämän vaikutuksesta henkilökunnan määrään. Palvelurakenne johtaa yhdysluokkien muodostumiseen ja osan kouluista muuttumisesta kaksiohjelmaisiksi. Enimmillään palveluverkon tehostamisella eli käytännössä koulujen ja varhaiskasvatusyksikköjen vähentämisellä voitaisiin saavuttaa noin 2,5 miljoonan euron vuotuinen säästö vuoteen 2030 mennessä ja tästä eteenpäin. Tämä vastaa valtionosuuksien vähentymistä, joka johtuu ennusteiden mukaisesta lasten määrän vähentymisestä.

Lapsimäärän kehitys on Eurassa ja koko maassa nykyisten ennusteiden mukaan väistämätön, eikä koulu- ja varhaiskasvatusverkon kriittistä tarkastelua toiminnan tehostamiseksi voida unohtaa.

Vakauttamistyöskentelyn aikana palveluverkkoselvitystä ei käynnistetty, mutta se on tavoitteena käynnistää nyt alkavan valtuustokauden alussa.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Euran kunnassa on vuoden 2024 aikana lähdetty aktiivisesti tekemään töitä taloustilanteen vakauttamiseksi. Työ on jatkunut vuonna 2025 Tästä osoituksena on vakauttamistyöryhmän loppuraportti, johon on koottu konkreettisia toimenpiteitä, jotka on toteutettu. Eri toimenpiteiden jatkovalmistelu ja läpivienti päätöksenteossa ottaa aikaa ja harkinnanvarainen valtionosuuden korotus antaa lisää aikaa toimenpiteiden toteutukselle. Kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä on hyvin maltillinen ja puskuri antaa hyvin rajoitetusti aikaa toimenpiteiden toteutukselle.

Aika: 3.9.2025

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Kari Kankaanranta', written in a cursive style.

Kari Kankaanranta, kunnanjohtaja

Liitteet:

- Valtuuston päätös vakauttamistyöryhmän loppuraportin hyväksymisestä 16.9.2024.
- Vakauttamistyöryhmän loppuraportti.

